

POSTANOWIENIE

19 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Widło

na posiedzeniu niejawnym 19 kwietnia 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa A. K., J. K., B. K., B. K.1, M. F., M. K., D. K., M. S.
i E. J.
przeciwko Skarbowi Państwa - Nadleśnictwo Ł.
przy udziale Prokurator Okręgowy w Katowicach
o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
na skutek skargi kasacyjnej A. K., J. K., B. K., B. K.1, M. F., M. K., D. K., M. S. i E.
J.
od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z 18 maja 2022 r., III Ca 649/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powodów kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powodowie A. K., J. K., M. F., M. K., D. K., B. K., B. K.1, M. S., E. J. wniesli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 18 maja 2021 roku w sprawie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym przeciwko Skarbowi Państwa Nadleśnictwu Ł. przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Katowicach zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o

jego uchylenie i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów:

1) art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, poprzez wyjaśnienie czy zachodzi niezgodność między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym odnośnie nieruchomości nabytych przez Skarb Państwa na podstawie decyzji administracyjnej, która nie wymieniała właściciela nieruchomości przejmowanej na własność Skarbu Państwa i w związku z tym nie mogła stanowić podstawy prawnej pozbawienia go własności, a która została w późniejszym czasie zaktualizowana postanowieniem organu administracji i w związku z tym sądy powszechne związane są wydanym orzeczeniem i postanowieniem i nie mogą badać czy orzeczenie i postanowienie administracyjne doprowadziło do zmiany prawa własności przysługującego poprzedniczce prawnej Powodów na rzecz Skarbu Państwa,

2) art. 123 § 1 pkt 1 w związku z art. 175 Kodeksu cywilnego, poprzez wyjaśnienie czy dyspozycją tych przepisów powodującą przerwanie biegu zasiedzenia nieruchomości przejętej w przeszłości na własność Skarbu Państwa bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa było wystąpienie przez Powoda z wnioskiem o zawezwanie Pozwanego do próby ugodowej poprzez wydanie na jego rzecz nieruchomości stanowiącej uprzednio własność jego poprzedniczki prawnej, gdyż stanowiło zaimanifestowanie samoistnemu posiadaczowi woli odzyskania posiadania nieruchomości przez właściciela w okresie biegu terminu zasiedzenia, czy czynność ta z uwagi na okoliczności dotyczące jej podjęcia została przedsięwzięta jedynie aby doprowadzić do przerwy biegu terminu zasiedzenia nieruchomości przez Skarb Państwa i związku z tym nie można jej uznać za czynność podjętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia i tym samym nie powodującej przerwy biegu terminu zasiedzenia nieruchomości przez Skarb Państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sformułowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki ewentualnie przepis prawa, zastosowany w konkretnej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Konieczne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Należy zauważyć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Nie można uznać, by w sprawie zachodziły tego rodzaju wątpliwości dotyczące wykładni by konieczne była rezwizja dotychczasowego stanowiska Sądu Najwyższego we wskazanym w zagadnieniach zakresie. Sąd w trybie art. 10

ustawy o księgach wieczystych i hipotece nie ma kognicji i nie jest uprawniony do oceny tytułu własności na podstawie którego dokonano wpisu własności jaką jest ostateczna decyzja administracyjna, także w stosunku do której dokonano aktu sprostowana bądź aktualizacji, nawet jeżeli Sąd nie podziela oceny prawnej, że istniały podstawy do aktualizacji czy też sprostowania takiej decyzji. Jak uznaje Sąd Najwyższy w postępowaniu w trybie art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece Sąd nie może samodzielnie stwierdzić nieważności decyzji administracyjnej, która stanowiła podstawę wpisu do księgi wieczystej „Dla uzgodnienia księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym w sytuacji, gdy podstawę wpisu stanowiła ostateczna decyzja administracyjna, niezbędne jest wzruszenie tej decyzji we właściwym postępowaniu administracyjnym; sąd powszechny jest bowiem związany decyzją administracyjną” (wyrok SN z 17.01.2013 r., III CSK 76/12). W orzecznictwie Sądu Najwyższego za utrwalone więc należy uznać stanowisko, że w postępowaniu o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym sąd jest związany decyzją administracyjną, która była podstawą wpisu do księgi wieczystej” (wyrok SN z 31.01.2014 r., II CSK 254/13). Od powyższej zasady w orzecznictwie wprowadza się pewne wyjątki, gdy decyzja administracyjna wykazuje bardzo poważne wady formalne. Sądu nie wiążą decyzje obarczone tak istotnymi wadami, że trzeba je uznać za bezwzględnie nieważne, choćby wadliwości tej urzędowo nie stwierdzono w postępowaniu administracyjnym. Dotyczy to najistotniejszych wad. Uznaje się, że sąd nie jest związany decyzją administracyjną wydaną przez organ nieistniejący lub organ oczywiście niewłaściwy (zob. wyrok SN z 9.05.2007 r., II CSK 15/07), lub w zakresie przedmiotu orzeczenia bez jakiegokolwiek podstawy w obowiązującym prawie materialnym (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2007 r., III CZP 46/07, OSNC 2008, Nr 3, poz. 30 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2019 r., II CSK 288/18, oraz piśmiennictwo M. Kamiński, M. Romańska, Moc wiążąca decyzji administracyjnej w postępowaniu cywilnym a koncepcja jej nieważności, PS 2008, Nr 4, s. 13; S. Hanausek, Związanie sądu cywilnego decyzją administracyjną, SC, Tom XXIII, 1974, s. 19-21).

Reasumując uwzględnienie powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym musiało by więc, co do zasady, być

poprzedzone stwierdzeniem nieważności decyzji administracyjnej będącej podstawą wpisu we właściwym postępowaniu administracyjnym. W sprawie nie wykazano, że takie stwierdzenie nieważności aktu administracyjnego nastąpiło. Nie można uznać, że decyzję administracyjną wydano bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa. W stosunku do przedmiotowej decyzji dokonano jej sprostowania i aktualizacji, które to sprostowanie i aktualizacja bez ich zakwestionowania we właściwym postępowaniu administracyjnym wymyka się kontroli sądu powszechnego. Także administracyjne organy nadzorcze uznały, że wydana decyzja z 8 sierpnia 1961 r., oraz postanowienie z 28 grudnia 1964r., sanowało pierwotne wady aktu administracyjnego z 28 sierpnia 1951r., co ustalono w toku sprawy.

Kwestia przerwania biegu terminu przedawnienia wywołana wniesieniem zawezwania do próby ugodowej nie ma w sprawie o tyle znaczenia, że sąd drugiej instancji uznał, że wniosek wniesiono wyłącznie w celu przerwania biegu terminu zasiedzenia. Ponadto wniosek o zawezwanie do próby ugodowej był na tyle ogólnie sformułowany, że nie można było by ustalić na podstawie jego treści, jaki podmiot i to w odniesieniu do jakich nieruchomości oraz jakich roszczeń dochodzi swoich praw. Jego treść wskazywała na intencję przerwania terminu zasiedzenia.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z uwagi na charakter sprawy i sytuację powodów odstąpiono od obciążania ich kosztami postępowania kasacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c.

[SOP]

[ł.n]

